

Sygn. akt: I Cgg 30/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2023 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO	Wojciech Hajduk

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2023 roku w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa U. A.

przeciwko (...) z siedzibą w B.

o naprawienie szkody

- zasądza od pozwanej (...) w B. na rzecz powódki U. A. kwotę 93.274,55zł (dziewięćdziesiąt trzy tysiące dwieście siedemdziesiąt cztery złote 55/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 25 kwietnia 2023r.
- w pozostałym zakresie powództwo oddala
- zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 5.400zł (pięć tysięcy czterysta złotych) kosztów zastępstwa procesowego
- nakazuje pobranie od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 13.019,01zł (trzynaście tysięcy dziewiętnaście złotych i 1/100) nieuiszczonych kosztów sądowych

SSO Wojciech Hajduk

ICgg 30/19 UZASADNIENIE

W ostatecznie sprecyzowanym żądania powódka U. W. domagała się zasądzenia od pozwanej (...) z siedzibą w B. kwoty 93.274,55zł tytułem odszkodowania za szkody górnicze w nieruchomości powódki (pismo z 23.01.2023r. k-371), w tym 31.350zł za utratę wartości obiektu ze względu na wychylenie budynku (pismo z 14.03.2023 k-395) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi w następujący sposób:

-od kwoty 80.000zł od dnia wytoczenia powództwa do 22.09.2022 (dzień modyfikacji powództwa pismem z 22.09.2022 k-337-338)

-od kwoty 85.000 zł od dnia 23.09.2022 do 23.01.2023 (tj następnego po modyfikacji powództwa dokonanego pismem z dnia 22.09.2022r. k- 337-338 do dnia modyfikacji powództwa w piśmie z 23.01.2023 k-371)

-od kwoty 93.274,55zł od dnia 24.01.2023 (następnego po modyfikacji powództwa pismem z 23.01.2022r k-371-372)

Uzasadnia, że jest użytkownikiem wieczystym nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem mieszkalnym w R. przy ul. (...) (KW Sądu Rejonowego w R. (...)). W nieruchomości wystąpiły uszkodzenia w postaci wychylenia od pionu, pęknięcia budynku na wysokości piętra na zewnątrz oraz wewnątrz:

-w pomieszczeniu gospodarczym zarysowania drzwi

-w garażu zarysowania sufitu i ścian

-w sypialni na piętrze ukośne zarysowania ścian zewnętrznych

Oprócz tego wystąpiły pęknięcia ścian w budynku gospodarczym, pęknięcie podmurówek ogrodzenia frontowego, deformacja kostki przed budynkiem gospodarczym oraz rozregulowanie bramy.

Pomimo zgłoszenia pozwanej uszkodzeń nie zostały naprawione. Powyższe uzasadnia zgłoszone żądanie.

Pozwana (...) w B. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa. wyjaśniła, że jest przedsiębiorstwem o którym mowa w art. 8 ust. 1 Ustawy z dnia 07.09.2007r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, którego podstawowym przedmiotem działalności jest prowadzenie likwidacji kopalni, zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, zagospodarowywanie majątku likwidowanej kopalni, zbędne majątku przedsiębiorstwa górniczego, tworzenie nowych miejsc pracy, w szczególności dla pracowników likwidowanej kopalni. Przyznała swoją odpowiedzialność z tytułu szkód wyrządzonych przez (...) SA, wskazując, że w dniu 31.12.2016r. przed Notariuszem E. S. zawała - zgodnie z art. 8a ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego - z (...) Sp. z o.o. - obecnie po przekształceniu działającej w formie Spółki Akcyjnej umowę nieodpłatnego nabycia (...) (Rep. A nr (...)). Równocześnie zawarto także porozumienie regulujące zasady współpracy w zakresie postępowania z dokumentacją mierniczo - geologiczną, odpowiedzialności stron i trybu postępowania w sprawach o naprawienie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów oraz udzielania informacji o warunkach geologiczno- górnicznych. Nie sporządzono i nie podpisano żadnego wykazu przejmowanych przez (...) SA zidentyfikowanych zobowiązań z tytułu szkód górnicznych ze względu na zaistniały pomiędzy spór na gruncie interpretacji skutków tego nabycia dla zobowiązań przejętych umownie przez (...) Sp. z o.o. od (...) SA . W czasie nabycia przez (...) S.A. od (...) Sp. z o.o. (...) istniała i to ta spółka w świetle przepisów prawa geologicznego i górniczego jako sprawca szkody zobowiązana była do naprawy szkód wyrządzonych ruchem tej kopalni. Zobowiązania z tytułu szkód górnicznych (ale tylko tych wywołanych ruchem nabytej (...) -powstałej z wydzielenia (...)) pozwana przejęła ustawowo, na podstawie art. 8 c ust.2 w/w ustawy funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego będącego *lex specialis* w stosunku do przepisów art. 146 Ustawy z dnia 05.08.2011r. Prawa geologiczne i górnicze (a także w stosunku do art. 91 i nast. poprzednio obowiązujące Ustawy z dnia 04.02.1994r. Pozostałe zobowiązania przejęła w świetle art. 531 § 1 ksh z dniem 29.06.2017r. Z tą datą wykreślono (...) SA z Rejestru Przedsiębiorców. (...) S.A przejęła także prawa i obowiązki (...) S.A. wynikające z umowy dodatkowej zawartej dnia 28.04.2016r. pomiędzy (...) S.A. i (...) sp. z o.o., na podstawie której (...) sp. z o.o. przejęła odpowiedzialność za wszystkie zobowiązania z tytułu szkód wyrządzonych ruchem (...) wymienionych w umowie dodatkowej, w tym szkód wywołanych ruchem (...) (z której została wydzielona (...)) . Przejęcie to jest równoznaczne ze zwolnieniem (...) SA z tych obowiązków (por. § 3 ust. 2 Umowy dodatkowej). Tym samym pozwana jest następcą prawnym (...) SA na zasadzie art. 531 KSH na skutek dokonania podziału (...) SA. W Planie podziału (...) SA zobowiązania spółki dzielonej nie zostały przypisane żadnej z nowoutworzonych spółek.

Odnosząc się merytorycznie do żądania pozwana zakwestionowała związek przyczynowy pomiędzy działalnością eksploatacyjną a powstaniem szkód. Wskazała, że podmiotem odpowiedzialnym może być (...) SA. Żądanie zapłaty z tytułu obniżenia wartości nieruchomości jest nieuzasadnione. Odszkodowanie pełni rolę kompensacyjną, a naprawa szkody nie może być źródłem wzbogacenia dla poszkodowanego. Jeżeli naprawy okażą się konieczne winny doprowadzić do odzyskania takich samych walorów użytkowych i estetycznych, jakie nieruchomość miała przed ew. powstaniem szkody.

USTALENIA FAKTYCZNE

Powódka jest użytkownikiem wieczystym nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem mieszkalnym i gospodarczym w R. przy ul. (...) (KW Sądu Rejonowego w Rudzie (...)). Budynki zostały wzniesione w 1970r. Nieruchomość znajdowała się na terenie, który był objęty działalnością eksploatacyjną (...), należącej obecnie do (...) SA. Działalność eksploatacyjna miała miejsce do 2016r. Na skutek tej działalności nastąpiły deformacje powierzchni negatywnie oddziałujące na budynki. Dodatkowo w okresie od 1.01.2010 do 1.01.2020 w rejonie powódki wystąpiło 30 wstrząsów, przy czym tylko jeden 6.11.2016r. miał stopień intensywności, który mógł przyczynić się do powiększenia szkód.

Budynek mieszkalny uległ wychyleniom:

- strop parteru 7,7mm/m (nieodczuwalne)
- ściany parteru na zewnątrz 9,7mm/m (nieodczuwalne)
- ściany wewnątrz na piętrze 15,2mm/m (średniej uciążliwości)
- podłogi na parterze 10,9mm/m (mała uciążliwość)
- podłogi na piętrze 12,2mm/m (o małej uciążliwości)

W okresie od 1.01.2017 do 1.01.2020 wychylenie zwiększyło się o 0,15mm. Ostatecznie proces pochylania budynku zakończył się 1.01.2020r.

W budynku mieszkalnym wystąpiły uszkodzenia i deformacje w postaci:

- spękań ścian w sypialni przy oknach i w narożach ścian
- spękań ścian przy drzwiach w pomieszczeniach gospodarczych
- zarysowań ścian
- spękań na balkonie pod oknami
- spękań w narożu budynku.

W budynku gospodarczym wystąpiły zarysowania ścian. Ponadto wystąpiły pęknięcia podmurówki ogrodzenia i deformacja kostki przed budynkiem gospodarczym. Koszt wszystkich napraw wraz z pracami okołoremontowymi (wywozem gruzu, użytkowaniem rusztowań) wynosi 61.924,55zł. Utrata wartości budynku na skutek wychylenia wynosi 31.350zł [dowody: niekwestionowana opinia biegłego z zakresu geologii i mierniczego górniczego L. G. k-59-124, oraz niekwestionowana uzupełniająca opinia biegłego w zakresie wychyleń budynku k- 211-227; opinia biegłej z zakresu budownictwa i wyceny nieruchomości B. R. z dnia 12.08.2020r. k-166-171; opinia uzupełniająca z 16.09.2021r. k-252-268; opinia uzupełniająca z 4.04.2022r. 295-304; opinia uzupełniająca z 6.12.2022r. k-348].

W dniu 31.12.2016 pozwana nabyła nieodpłatnie od (...) sp z o.o. (...) (okoliczność wskazana w odpowiedzi na pozew).

Powyższy stan faktyczny ustalono w oparciu o niekwestionowane opinie biegłego L. G. oraz opinie budowlane biegłej B. R.. W piśmie z z 11.09.2020 pozwana zakwestionowała wysokość kosztorysową szkody i sposób naprawy. Opinia uzupełniająca biegłego z zakresu geologii i górnictwa L. G. była sporządzona wobec konieczności ustalenia wychyleń budynku dla potrzeb wyliczenia należnego odszkodowania (szczegółowego kosztorysu) przez Biegłą B. R.. Opinie uzupełniające biegłej z zakresu wyceny nieruchomości, budownictwa i szkód górniczych były konsekwencją ustalenia wychyleń posadzek w opinii uzupełniającej L. G., a następnie przeliczenia wysokości odszkodowania wobec upływu

czasu i wzrostu cen materiałów budowlanych i robocizny. Opnie te nie były już kwestionowane. Sąd w pełni podzielił stanowisko biegłych.

ROZWAŻANIA PRAWNE

Pozwana zakwestionowała swoją odpowiedzialność za skutki działalności eksploatacyjnej (...) SA (...). Wskazała, że odpowiedzialnym podmiotem jest (...) SA, gdyż do niej należy (...) wydzielona z (...). Stanowisko pozwanej jest bezzasadne. (...) będący zakładem górniczym odpowiedzialnym za powstanie szkód należy obecnie do (...) SA i rzeczywiście uzasadnia to odpowiedzialność tego podmiotu [28.04.2016 (...) SA zawarły umowę dodatkową na podstawie której (...) SA przejęła odpowiedzialność za wszystkie zobowiązania z tytułu szkód górniczych (...) SA w tym (...) – par 2 ust 1 umowy k-38]. Jednak nie eliminuje to odpowiedzialności pozwanej. Pozwana jest przedsiębiorstwem, o którym mowa w art. 8 ust 1 ustawy z 7.09.2007 o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, którego podstawowym przedmiotem działalności jest prowadzenie likwidacji kopalni, zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, zagospodarowywanie majątku likwidowanej kopalni, zbędnego majątku przedsiębiorstwa górniczego, tworzenie nowych miejsc pracy, w szczególności dla pracowników likwidowanej kopalni. W dniu 31.12.2016r, w trybie art. 8a tej ustawy nabyła nieodpłatnie od (...) SA zorganizowaną część przedsiębiorstwa - (...), będącą częścią (...) należącej wcześniej do (...) SA. Z dniem 29.06.2017r. na podstawie art. 529 ksh dokonany został podział (...) SA, na podstawie którego wykreślono (...) SA z Rejestru Przedsiębiorców, a pozwana przejęła jako spółka przejmująca wszystkie zobowiązania prawa i obowiązki (...) SA nieprzypisane w planie podziału żadnej z nowoutworzonych spółek. W planie podziału prawa i obowiązki (...) SA nie zostały przypisane żadnej z nowoutworzonych spółek [okoliczność przyznana w odpowiedzi na pozew]. Tym samym w świetle art. 531 §3 ksh pozwana odpowiada solidarnie z (...) SA za szkody wyrządzone przez (...). Również art. 8c ust 2 ustawy z 7.09.2007 o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego uzasadnia odpowiedzialność pozwanej, bowiem nabyła od (...) SA zorganizowaną część przedsiębiorstwa (...) wydzieloną z (...).

Zgodnie z art. 145 Pr. geologicznego i górniczego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, do naprawiania szkód, o których mowa w art. 144 ust. 1 i 2 Pr. g.g. (spowodowanych ruchem zakładu górniczego), stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego (K.c.). Pozwana odpowiada zatem na zasadzie ryzyka (art. 435 K.c. w zw. z art. 145 Pr. g.g.), czyli niezależnie od winy oraz za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła (art. 361 par. 1 K.c. w zw. z art. 145 Pr. g.g.). W myśl art. 363 § 1 K.c. naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże, gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu. Żądanie zasądzenia odszkodowania jest w świetle powyższego uzasadnione. Uprawnienie wyboru naprawienia szkody należy do poszkodowanego

Koszt naprawy szkód w nieruchomości wynosi 61.924,55zł brutto. Powódka domagała się ponadto zasądzenia kwoty 31.350zł tytułem utraty wartości budynku na skutek wychylenia. Pozwana zakwestionowała zasadność takiego żądania. Stanowisko pozwanej nie jest słuszne. Szkoda górnicza może być naprawiona w części poprzez przywrócenie stanu poprzedniego lub wypłatę odszkodowania odpowiadającego przywróceniu takiego stanu oraz w części poprzez wypłatę odszkodowania odpowiadającego zmniejszeniu wartości rynkowej przechylonego obiektu [w tym zakresie całkowicie podzielono stanowisko SN zawarte w uchwale z dnia 12.05.2004r. IIICZP 20/04, w której bardzo szeroko omówiono zasadność takiego żądania].

Pozwana w piśmie z 10.03.2020 wniosła o przypozwanie (...) SA w K.. Zarządzeniem z dnia 17.03.2020 zawiadomiono (...) o procesie wskazując termin do złożenia interwencji ubocznej. (...) nie przystąpiło do procesu

Biorąc pod uwagę powyższe na zasadzie art. 15zss² ustawy z 2.03.2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych zamknęto rozprawę na posiedzeniu niejawnym i na zasadzie art. 415kc w zw. z 363§1i2 kc w zw. z art. 145 prawa geologicznego i górniczego w pkt 1 wyroku zasądono od pozwanej na rzecz powódki kwotę 93.274,55zł.

O odsetkach od zasądzonej kwoty orzeczono w oparciu o przepis art. 481 K.c. Należą się od wyrokowania. Powódka domagała się ich od pierwotnej kwoty od dnia wytoczenia powództwa i następnie od kwot kolejnych przewyższających wcześniejsze żądanie od dat wniesienia pism rozszerzających powództwo. Żądanie jest bezzasadne. Istotnym jest, że zasądzone odszkodowanie zostało wyliczone wg aktualnych cen na dzień zamknięcia rozprawy. W takim przypadku zasądzenie odsetek stanowiłoby dodatkową nieuzasadnioną korzyść strony powodowej. W toku procesu rozpoczęła się istotna inflacja i pomiędzy opinią uzupełniającą z 16.09.2021, obejmującą pełny zakres szkód i ostatnią opinią uzupełniającą z 6.12.2022r. nastąpił tak znaczący wzrost cen materiałów budowlanych i robocizny, że po przeliczeniu różnica wynosi 35%. W takiej sytuacji nie można mówić o opóźnieniu w spełnieniu świadczenia, a zasądzenie odsetek byłoby nieuzasadnioną korzyścią. W tym zakresie w pkt 2 powództwo oddalono

W pkt 3 zasądzono od pozwanej na rzecz powódki kwotę 5.400zł tytułem kosztów postępowania W pkt 4 nakazano pobranie od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwoty 13.019,01zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (opłaty od pozwu 4664zł i poniesionych kosztów wynagrodzeń biegłych k-129, k-229, k-185, k-273, k-309,k- 361)